

KONU: MYK kapsamında tasarımcılığın bir meslek statüsü olarak tanımlanması için gerekli çalışma ve düzenlemelerin yapılması

Türk Tasarım Danışma Konseyinin 28 Ocak 2010 tarihinde Tasarım Strateji Belgesini oluşturmak üzere gerçekleştirdiği çalıştayda Türkiye’de tasarım alanı ile ilgili belirlenen zayıf yanların dikkate değer bir bölümünün tasarım farkındalığına ve mevzuata ilişkin eksikliklere işaret ettiği saptanmıştır (2014-2016 Tasarım Strateji Belgesi; 4). Söz konusu problem alanlarına yönelik oluşturulan çalışma grupları, mevzuata ilişkin yapılacak düzenlemelerle ilgili aşağıda yer alan iki ana beklentiyi dile getirmiştir.

1. Tasarım kavramı ve tasarımcı unvanının yanlış kullanımlarının önüne geçilmesi
2. Devlet Memurları Kanunu’nun ilgili hizmet sınıfları içinde dört yıllık lisans düzeyinde eğitimi verilen “endüstriyel tasarım” alanı kapsamında “endüstriyel tasarımcı” unvanının tanımlanması.

Bu doğrultuda tanımlanan Hedef 1’de ilk faaliyet olarak “Tasarımcılığın bir meslek statüsü olarak tanımlanması için gerekli çalışma ve düzenlemelerin yapılması” kararı alınmıştır. Tasarım Strateji Belgesi ve Eylem Planı 2014-2016 hazırlık çalışmalarında bu hedef için MYK ve ETMK meslek standartlarının tanımlanması için görevlendirilmiştir.

Türk Tasarım Danışma Konseyi, Türkiye’nin katma değeri yüksek ürünler ile uluslararası alanda rekabet gücünü arttırmak hedefi ile kurulmuştur. Nitelikli tasarım hizmeti sağlayacak insan kaynağına sahip olmadan söz konusu hedefe ulaşmak mümkün görünmemektedir. Bu kapsamda YÖK bünyesinde söz konusu alanlarda eğitim kalitesinin artırılması ile ilgili paralel çalışmalar da yürütülmektedir (Hedef 3).

Tasarım alanı içinde yer alan mesleklerden “Endüstriyel Tasarım” hem kuramsal bilgi hem uygulama becerileri gerektiren mimarlık, tıp gibi meslek alanlarından biridir. Endüstriyel tasarım eğitimi, 40 yılı aşkın bir süredir Türkiye’de hem ilgili kuramsal bilgilerin hem de uygulama becerilerinin ağırlıklı olduğu programlar ile lisans düzeyinde verilmektedir. Türkiye Yükseköğretim Yeterlilikler Çerçevesinde “endüstriyel tasarım” için Mimarlık ve Yapı Temel alanı içinde lisans, yüksek lisans ve doktora seviyelerinde yeterlilik tanımları yapılmıştır. Tasarım alanı içinde yer alan mesleklerden grafik tasarım ile tekstil ve moda tasarımı da ülkemizde lisans düzeyinde eğitimi verilen köklü meslek alanlarıdır.

Bugün gelinen noktada MYK üzerinden “tasarımcılığın bir meslek statüsü olarak tanımlanması için gerekli çalışma ve düzenlemelerin yapılması”, MYK mevzuatı nedeni ile, lisans düzeyinde verilen eğitim sonucunda kazanılan “endüstriyel tasarım”, “tekstil ve moda tasarımı”, “grafik tasarım” gibi yeterliliklerin karşısına aynı ismi taşıyan ancak eğitimden bağımsız değerlendirilebilecek ve belgelendirilebilecek alternatif yeterlilikler tanımlama durumunu ortaya çıkarmıştır. Bu durumun stratejik olarak nitelikli tasarım hizmeti konusunda katkı yapmak bir yana çelişkiler doğurabilecek bir belirsizlik yaratacağı düşünülmektedir. Bu nedenle aşağıdaki görüşlerimizi bilgilerinize sunarız:

1. Tasarım faaliyetleri ile ilgili MYK çerçevesinde yapılacak meslek tanımlarının “ürün teknik ressamlığı”, “sayısal modelleme operatörlüğü” ve “fiziksel modelleme operatörlüğü” gibi yardımcı mesleklerle sınırlı kalması

2. Devlet Memurları Kanunu'nun ilgili hizmet sınıfları içinde dört yıllık lisans düzeyinde eğitimi verilen tasarım alanları kapsamında "endüstriyel tasarımcı", "grafik tasarımcı", "tekstil tasarımcısı", "moda tasarımcısı" unvanlarının tanımlanması.

Saygılarımla,

Sertaç Ersayın

Endüstriyel Tasarımcılar Meslek Kuruluşu Başkanı